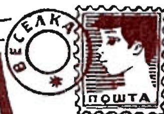
ВЕСЕЛКА
ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ
THE RAINBOW
A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXII ЛЮТИЙ 1975 Ч. 2. (246)

Наша пошта

Редакція „Веселки” отримала такого листа: Христос Рождається! Найщиріші побажання веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового Року передають „Веселці” Леся й Оля К о з а к.

Одночасно Леся й Оля Козак пишуть: З нагоди Різдва Христового, в день найбільшої радости, прийми, „Веселко”, від учнів школи ім. М. Грушевського побажання веселих свят і багато успіхів у Новому Році!

Відповідь Р е д а к ц і ї: Дорогі Лесю й Олю та Ви, діти школи ім. М. Грушевського! Щиро дякуємо за різдвяний і новорічний привіт і бажаємо Вам у Новому Році успіхів у навчанні!

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ ВІД ШКОЛЯРІВ У КУРИТИБІ, БРАЗИЛІЯ

„Веселка” отримала такий привіт: З Різдвом Христовим і Новим Роком бажаємо всього добра — учні суботньої школи при жіночій організації ХОС у Куритибі-Парана, Бразилія.

Цей привіт написаний на поштівці, на якій зображена церква св. Йосафата в Прудентополісі. Церкву відвідують багато туристів.

Редакція „Веселки” щиро дякує дітям з Куритиби за привіт і бажає їм успіхів у навчанні в школі українознавства.

УСІМ, ХТО ПРИВІТАВ НАС З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ СКЛАДАЄМО ЩИРЕ СПАСИБІ

Редакція „ВЕСЕЛКИ”

НАЙМОЛОДШИЙ ЧИТАЧ-„ОГЛЯДАЧ” „ВЕСЕЛКИ” ОЛЕСЬ ПЛАХУТА

Я маленький хлопчик
Олесь називаюсь,
Один і пів рочка маю,
Вже „Веселку” оглядаю.

Хоч читати ще не вмію,
Цим я не журюся,
Бо „Веселку” зберігаю
І колись читати научуся.

Тож усім рекомендую
Цей журналик в себе мати,
Бо там є що оглядати,
Хоч не вмієте читати.

Олесь ще сам не вміє писати ні читати і цього вірша уклала на його просьбу його матуся пані Ангелина Плахута.

з кольоровими ілюстрація виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія. Річна передплата становить у ЗОА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи — Зенона Онишкевича.

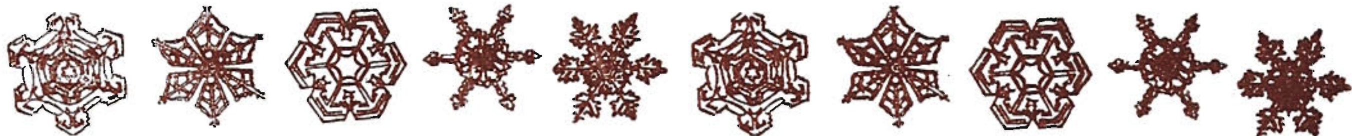
Published monthly, except June to September Bi monthly at Jersey City, New Jersey

81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.

Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Любослав Гуцалюк — Малі лещетарі

Ганна ЧЕРІНЬ

СНІГ

(Ілюстрація Юрія Козака)

**Сніг упав — і стало чисто,
Біло-біло навкруги . . .
Обновилось ціле місто,
Вбралось в білі береги.**

**А сніжинки волохаті
Закрутили справжній вир.
Як же всидіти у хаті?
Одягайсь! Біжи надвір!**

**Відгорнув я сніг з доріжки.
Сніжні гори — де не глянь.
Снігу вистачить на сніжки,
Тож готуймось до змагань!**

**Залітали сніжні кулі
Часто-часто, хвись та хвись!
Як влучу — не буде ґулі,
Тільки снігу наїсись!**

**Всі дерева в хутра вбрані,
Наша хата — мов нова . . .
А на варті коло брами
Стала баба снігова.**

В о л о х а т и й — hairy, shaggy; в и р — whirlpool, swirl; в л у ч и т и — to hit; ґ у л я — bump, knob.

Картина Василя Залуцького

Катерина ПЕРЕЛІСНА

МАЙСТЕР

(Ілюстрація Юрія Козака)

Поламалися санчата —
Відірвались полозки...
Та це легко поладнати:
Молотком забить гвіздки.

Це мені знайоме діло —
Нам не вперше майструвать!
Став гвіздочок сторч і сміло
Бий, щоб в дерево загнать!

Небезпека тільки в тому, —
Як похилиться гвіздок,
То по пальцях, не по ньому,
Так і вдарить молоток!

Полозки — частина санок, що сунеться по снігу (runners); **гвіздок** — цвях (nail); **сторч** — upright, vertically.

ХТО РОЗКАЖЕ?

Оце, діти, три рисунки про снігового діда. Анумо, хто з вас пришле до них коротке оповідання або й віршик?

ДІМА

ПО СНІЖКУ

(Ілюстрація Едварда Козака)

Цілу ніч кружляючи,
Падав сніг згори,
Замело-завіяло
Вулиці й двори.

Вийшла з дому дівчина
На сніжок, на лід,
А за нею вибігло
Цуценятко вслід.

Зовсім ще малесеньке,
Ноги не міцні,
Що не крок -- то падає
У глибокий сніг.

Та йому не боляче,
Бо сніжок м'який,
Бо сніжок пухкесенький,
Наче подушки.

Цуценя або **цуцик** — малесеньке песеня (puppy); **боляче** — painfully.

ДІМА

Ілюстрація Юрія КОЗАКА

ОЛЕНЬ І МІСЯЦЬ

Вийшов Олень на дорогу,
Що у горах між лісів,
І йому на самі роги
Срібний Місяць з неба сів.

Це, звичайно, так здавалось,
Бож такого не бува,
Та із лісу обізвалась
Перелякана Сова:

— Лихо, лихо! Горе, горе!
Лихо, горе ще й біда!
Гляньте: Олень там у горах
З неба Місяць викрада!

Взяв його собі на роги . . .
Гей, рятуйте Місяць всі!
Вибігайте на дорогу,
Що у горах між лісів!

Засміялись в лісі звірі,
Як почули ті слова,
Бо ніхто з них не повірив
В те, що мовила Сова.

Олена ЦЕГЕЛЬСЬКА *Ілюстрації Зенона ОНИШКЕВИЧА*

ПРИГОДА НА КОВЗАНЦІ

Зимового вечора, коли за вікном гудів морозний вітер, діти попросили дідуся Петра розповісти якусь цікаву пригоду з його молодих літ, коли він ще проживав в Україні.

Дідусь посадив Ігоря на крісло навпроти себе, а Олесю — собі на коліна і почав оповідати.

— Ріка замерзла! Гей, лід на ріці вже тужавіє! — на всі голоси перекликалися хлопці й дівчатка, вертаючись зі школи.

— На лід, на лід, на річку, на ковзанку! — кликали друзів ті, що жили на передмісті, недалеко ріки.

Незабаром весела громадка, подзенькуючи ковзанами, підійшла до річки, що півколом обгинала мале містечко. Діти підскакували і вдаряли закаблуками об лід, пробуючи, чи досить міцний.

— Міцний! — кричали. — Сміливо вперед!

І от почалась весела розвага. Хто на ковзанах, хто на підківках, а то й на самих підошвах ковзались аж любо. Зразу скраю, а потім щораз далі, ближче середини річки. Штукарі виконували різні фігури, викрутаси й вихиляси, викликаючи подив решти дітей.

У розпалі забави ніхто не помітив, що час від часу лід зловісно потріскував — тріс-тріс — наче остерігав: бережіться!

Найсміливіші штуки на ковзанах виконував Гринь. Щоб показати свою відвагу, він вихопився майже на середину ріки. Забув, а, може, й не знав, що течія по середині ріки найбільше рвучка й найпізніше замерзає, тому й лід там найтонший.

Нагло під Гринем лід затріщав, і хлопець відчув, що поринає вглиб, у холодну воду. Його охопив жах, і він закричав розпачливо:

— Рятуйте! Подайте руку!

На щастя, в останню хвилину він устиг ще вхопитись руками за край криги. Тільки ж лід був тонкий, ломився в нього під руками, а течія тягла наспід.

Побачивши це й почувши крик, діти наче завмерли з переляку. Потім дехто почав утікати з льоду, але сміливіші хлопці кинулись Гриневі на рятунок. Та спинив їх найстарший віком Андрійко.

— Стійте! — крикнув. — Ви його не врятуєте, ще й самі потопитесь! Там лід тонкий!

Він десь читав чи чув, що, коли неможливо підійти до людини, яка провалилась на льоду або топиться в багні, то треба здалека подати їй якусь дошку чи жердину, щоб мала за що вхопитись руками. Миттю розглянувся, чи нема чогось такого поблизу. Ні, не було нічого — ні деревини, ні гілляки . . .

А вода вже тягне Гриня за собою, ще хвилилина — і хлопець потоне. Смертельна тривога вималювалась на всіх обличчях.

Раптом погляд Андрійка впав на перевернений догори дном човен рибалки, дядька Миколи, що ще не сховав його від морозу. І в його голові блиснула думка:

— Гей, хлопці, перевернім човен і посуньмо по льоду впоперек ріки до Гриня!

Мов ті мурашки, хлопці обступили човен і посунули по льоду. Андрійко наказав лише кільком залишитись біля човна, а сам ускочив у човен і став спереду. Діти заніміли з остраху. Що то буде?

— Боже, Боже, додай Гриневі сили! Допоможи урятуватись! Матінко Божа, допоможи!.. — молились вони у душі.

Андрійко вихилився з човна і вхопив руками закостенілі від холоду руки Гриня.

— Тягніть човен на берег! — скомандував.

Хлопці шарпнули човна назад і витягнули за човном Гриня на грубший лід. Ще мить — і небезпека минула. Діти відідхнули з полегшею.

Гринь уже ледве дихав з напруги, холоду й переляку. Одяг на ньому був мокрий і замерзав на холодному вітрі. Андрійко скинув з Гриня ковзани і скомандував:

— До найближчого дому!

Хлопці схопили Гриня за руки й пустилися бігти, але Гринь так ослаб, що не міг рушитись. Тоді одні взяли його попід пахви, другі — за ноги і понесли до хати дядька Миколи, що була найближче річки. Там уже дядько Микола, дядина Ганна й ціла родина кинулись роздягати Гриня, розтирати його руки й ноги. Дядина Ганна поклала його в тепле ліжко і напоїла гарячим чаєм. Діти стояли мовчки кругом ліжка і співчутливо поглядали на товариша: чи переживе він цю страшну пригоду?

За деякий час Гринь перестав тремтіти і заплющив очі.

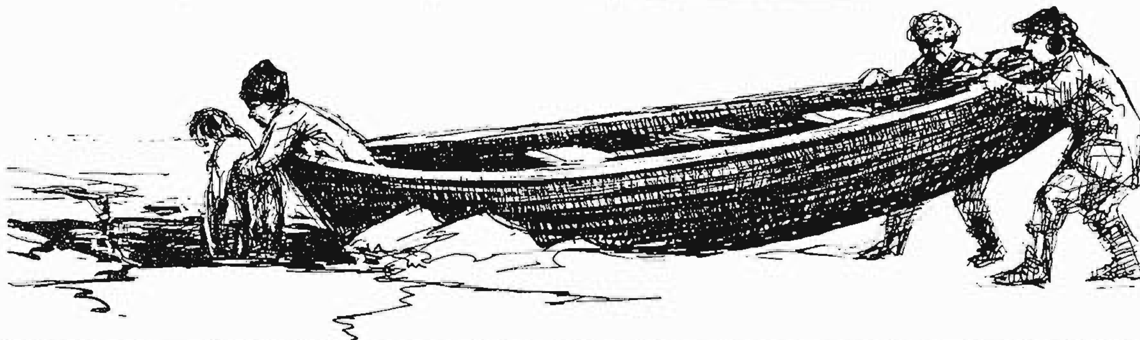
— Цитьте! — дядина Ганна поклала палець на уста. — Він спить. Буде жити, буде здоровий!

З радісним гамором побігли діти до Гриневих батьків повідомити їх, що сталося.

Гринева мама зі сльозами на очах обняла Андрійка і сказала:

— Коли б не твоя допомога й відвага, то мій Гринь уже був би не живий... Спасибі тобі, що врятував мені сина!

Пояснення-словничок: тужавіти — ставати твердим (to grow hard); ковзанка — skatingrink; ковзани skates; обгинати — to round; закаблук — обцас (counter); підошва — sole; розпал — tightest point; течія — current, stream; твердість — hardness, toughness; розпачливо — despairingly; жердина — довга палиця (perch, rod); закостеніти — to become stiff; шарпнути — рвучко потягнути (to pull, to twitch); полегкість — relief; напруга — зусилля (strain); попід пахви — under arms; штука — тут: незвичайний показ.

ОДИН — ТО НЕ ДВА

Чи думала ваша коли голова,
Що більше й вартніше: один, а чи два?
Що ліпше: один, а чи два олівці,
Чи доляр один, а чи два у руці?
Що ліпше: чи двоє яєць, чи одно,
Як голод у шлунку просвічує дно?
На те відповість вам і мишка в траві:
„Таж певно, що краще два, двоє чи дві!
Я крихітку вчора знайшла лиш одну,
Сиділа голодна, не мала і сну.
Сьогодні ж я з'їла дві крихти ураз,
Я сита й весела сміюся до вас".

Те саме із мовою, друзі мої!
У світі є різні народи, краї,
І мови є різні, куди не піди —
Хто знає їх кілька, не має біди.
А хто залишився при мові одній,
Він часто неначе глухий і німий.
Не будьте ж ви, друзі, глухі і німі,
Двох мов або більше учіться самі,
Навчайтеся мови і предків своїх,
Бо предківську мову забути — то гріх,
І гріх і неслава, бо Бог заповів:
„Шануйте своїх матерів і батьків!"

Тож все пам'ятайте ці прості слова:
Одного замало, один — то не два!

М. Маморський

Оксана ОЗЕРНА

ВЗИМІ

(Ілюстрація Едварда Козака)

Дружні хлопці і дівчата
Посідали на санчата
І помчалися з горбка,
Мов на крилах літака.

Миготять в очах смерічки,
Процвітають маком щічки,
І дзвінкий веселий сміх
Сріблом падає на сніг.

І Бровко не хоче спати
В теплій буді коло хати,
Гонить вітром за дітками
Навперейми зі санками.

Тільки баба снігова
Сторожить біля двора
І очима вугляними
Сумно дивиться за ними.

Миготіти або **мигтіти** — to gleam, to appear for a moment; **гнатися навперейми** — to run to intercepts somebody; **щічка** (здрібніле слово від **щока**) — cheek; **сторожити** — бути за сторожа (to guard, to be on the watch).

Ганна ЧЕРІНЬ

СНІГОВА БАБА

(Ілюстрація Едварда Козака)

Снігова баба . . .
Що в ній за приваба?
А те, що вона
Страшенно смішна,
Страшенно страшна!

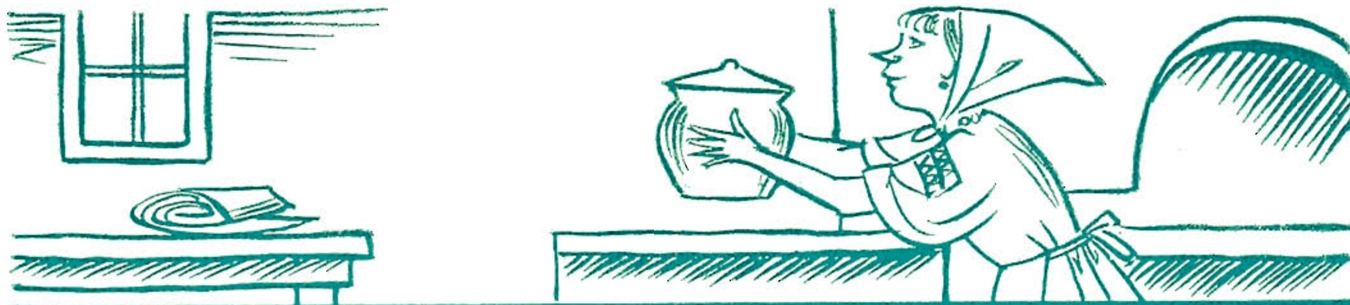
Зібравши всі сили
І всі снігу брили,
Її ми зліпили.
Тепер вона вже
Наш дім стереже!

Іще й помело
Я в руки їй дам,
Щоб страшно було
Усім ворогам!

Приваба — attractiveness; **брила** — безформна маса якогось матеріялу (block, lump).

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ*

ГОЦА ДРАЛА

Господиня Гоца Драла
Полотенце фарбувала.

Чорну ягоду зварила,
Фарби чорної зробила

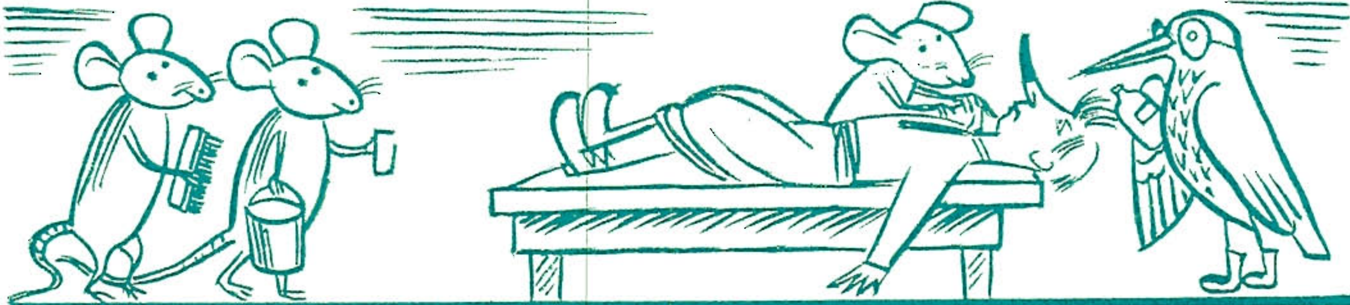
І поставила в кутку
Простигати у горшку.

Вийшла Гоца десь за хату,
А тут ґномик шасть в кімнату!

Швидко покришку підніс
І встромив у горщик ніс.

Носа вмить зафарбував,
Ґномів ніс чорнющий став.

Позбігалися до хати
Мишки носа відмивати.

Терли, шкрябали щосили —
Не поможе! Не відмили!..

Навіть славний доктор Шпак
Не поможе аніяк!

Хвать сокиру Гоца Драла:
— Відрубати ніс! — сказала.

Хоч сказала це на жарт,
Був той жарт похвали варт.

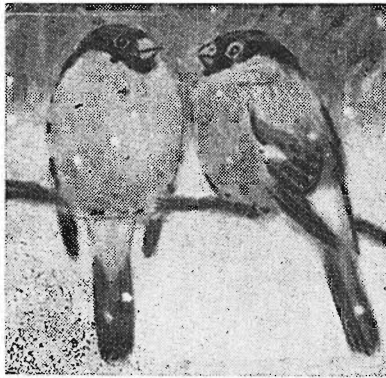
Ґном злякався, аж зіпрів,
Носик з ляку побілів...

Леонід ПОЛТАВА

КОТРИЙ ПТАХ НАЙГАРНІШИЙ?

(Оповідання)

Одного разу із Львова до Києва їхав пасажирський поїзд. У ньому було багато людей-туристів: українців, білорусів, литовців, грузинів та інших. Вони поверталась із зимових спортових змагань у чудових наших горах Карпатах. Багато людей повинні були їхати з Києва далі, до своїх країн. Але не поїхали, бо й до Києва (ви знаєте, що це — столиця України) поїзд не доїхав.

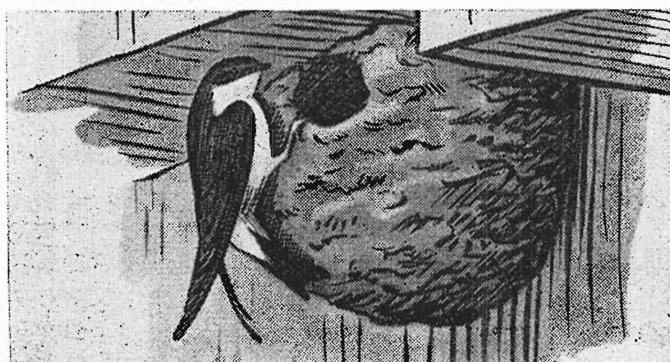

Снігурі

Ось що сталось. Уже зранку вікна в вагонах почав розмальовувати срібними квітами мороз, а в обід знявся сильний вітер і почав падати такий сніг, що з вікон вже не було нічого видко. За годину поїзд в'їхав у такі високі снігові гори-замети, що зупинився. Треба було чекати, поки стихне буря й розчистять рейки.

Що ж було робити? Люди у вагонах посідали гуртками й почали розмову. У кожному вагоні говорили про щось інше. А в нашому — не знали спочатку, про що говорити. Тут були люди з різних країн, не тільки з України. І раптом один із пасажирів гукнув:

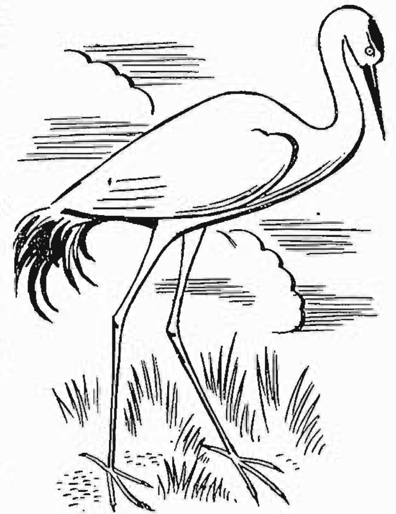
— Дивіться, птах!

Ластівка

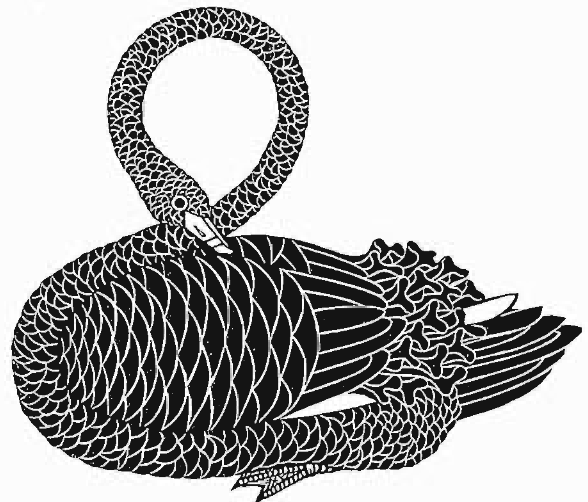
Справді, крізь замерзле вікно можна було побачити, як до скла притулився червоними грудьми снігур. Він був сіренький, а груди мав червоні, як відлоги на генеральському мундирі. Хтось так і сказав: „Це птах-генерал!" Всі засміялися. Снігур, мабуть, дуже змерз і напевно хотів їсти. Йому дали за вікно кілька кусників хліба, він їх з'їв і зник.

І ось через того гостя снігура заговорили про птахів. „Котрий з них найгарніший?" — запитав гарний білявий чоловік, родом із Білоруси. І тоді кожний почав розповідати, який у його країні птах вважається за найгарнішого.

Журавель

Чоловік із Естонії, країни над Балтицьким морем сказав, що естонці вважають за найгарнішого птаха ластівку. І в Україні люблять швидкокрилу ластівку, і в Білорусі, але в Естонії таки найбільше. Про неї там склали багато пісень, є й загадка: „Що це таке: шило спереду, ножиці позаду, а посередині — клубочок?" Ластівка —

Лебідь

це національний птах Естонії. Зображення ластівки носять на рукавах естонські учні. У столиці Естонії Талліні збудували навіть пам'ятник ластівці.

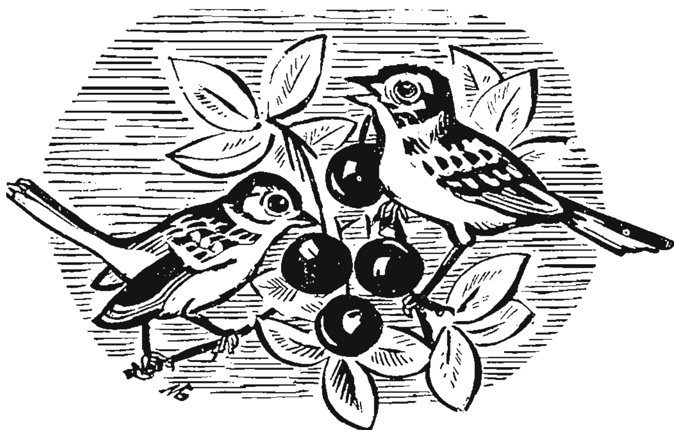
А що думають у Білорусі, суміжній з Україною країні, про найгарнішого птаха? Про це розповіла білоруська студентка:

— У Білорусі живе багато птахів, бо в нас багато річок і озер. Найбільше ми любимо птаха-журавля. У нас є журавлі білого кольору і чорного. Це великі птахи з міцними довгими дзьобами,

що живуть поблизу боліт. Чорний журавель для білорусів — найгарніший птах! Їх уже мало, і побачити журавля можна тільки в дуже глухих, безлюдних місцевостях.

Тоді обізвався литовець:

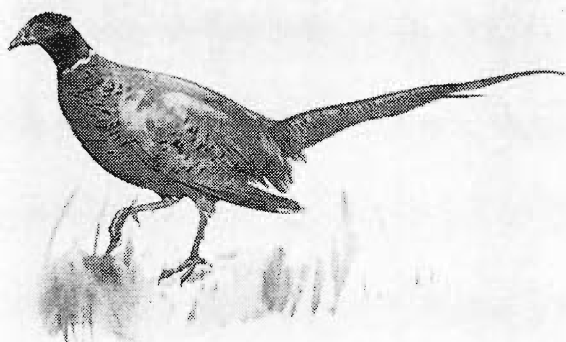
— У нас, у Литві над Балтицьким морем, немає суперечок, котрий птах найгарніший. Кожний литовець відразу вам скаже: — лебідь! Лебеді великі, спокійні птахи з надзвичайно дов-

Горобці

гими, гарними шиями. Вони живуть на озерах, і ми вважаємо лебедів за наших національних птахів.

— А в сусідній з Литвою Латвії, — обізвався латиш, — ми найбільше любимо ... горобчика! Він ніколи нас не покидає, навіть узимку. Він нищить улітку комарів та різних інших комах. Ми любимо також дятла. Дятел цілими днями си-

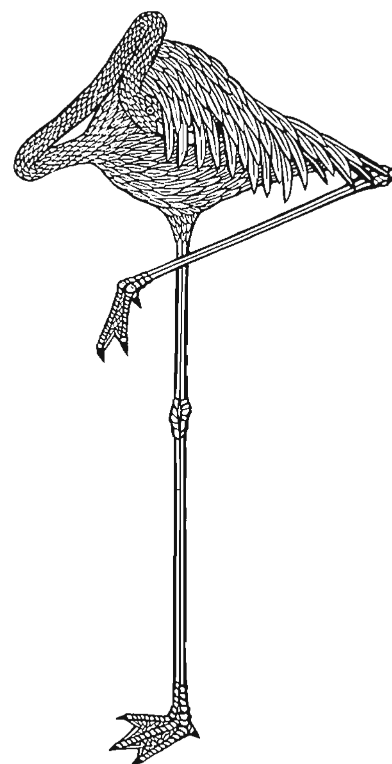

Фазан

дить на дереві й видовбує собі дзьобом на корм хробачків: стук-стук-стук-стук ...

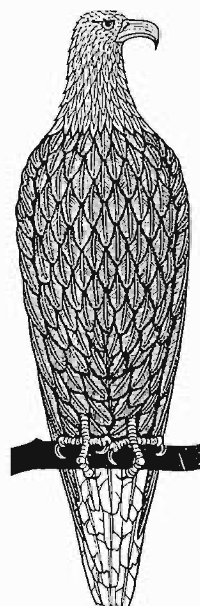
Тепер заговорив чорнявий чоловік із досить великим горбатим носом, сам трохи схожий на птаха (то був грузин із Кавказьких гір). Він сказав:

— У нас, у Грузії, найбільше ми любимо цесарку-фазана. Вона по-грузинськи зветься „гогобі". У нас є леґенда, що столицю Грузії Тбілісі заснували в горах там, де живуть золоті цесарки. Потім того „золотого птаха" повезли кудись із собою греки, які шукали „золотого руна" — овець із золотою вовною. З Грузії фазан поширився по Україні і по всій Европі. Назва „фазан" походить від назви грузинської річки Фазис. Цесарка чи фазан надзвичайно вродливий птах.

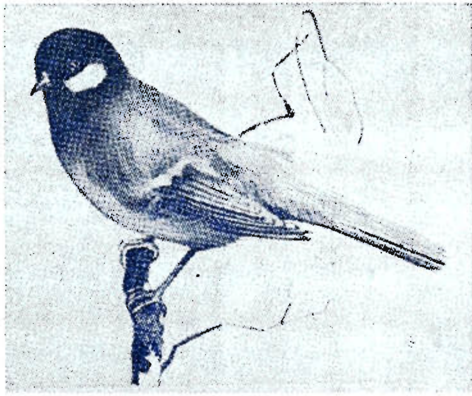
Флямінґо

І так кожний із пасажирів розповідав про найгарніших птахів своїх країн. Чоловік з теплого далекого Азербайджану сказав, що там люди найбільше люблять ніжних флямінґо, які на високих тоненьких ногах походжають по болоті, шукаючи поживи. Жінка з азійської країни Казахстану (там тепер живе багато українців, бо їх Москва заслала туди з України) сказала, що всі казахи найбільше люблять могутнього й гордого птаха — степового орла. Татарин назвав найкращим птахом синичку, бо вона гарно співає і завжди живе там, де люди.

Орел

Так прийшла черга до українця. Йому було важко сказати, котрий птах найгарніший, бо в Україні люблять усіх птахів: сіру зозулю за те, що співає- „кує": ку-ку, ку-ку, ку-ку; лелеку-чорногуза за те, що містить свої гнізда на дахах хат і тим ніби приносить щастя їх мешканцям; жайворон-

Синичка

ка люблять за те, що ця невеличка пташка завжди весела, дзвінко співає, кружляючи в си-

Зозуля

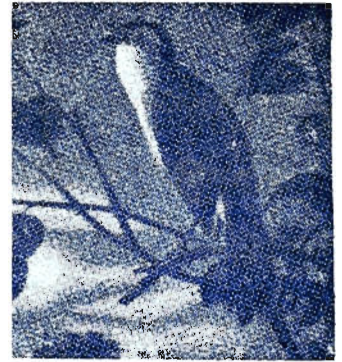
ньому небі; болотяного птаха одуда люблять за його особливу пісню — він устромляє дзьоба в зламану очеретинку і гукає: „Одуд — одуд!..”

Жайворонок

— Але найбільше в Україні, — сказав українець, — ми любимо солов'я! Він малий, сірий, непоказний, зате співає найкраще за всіх птахів. Соловейко своєю піснею висловлює душу українського народу, сказав цей гарний молодий студент із Києва. — І у віршах найбільшого українського поета Тараса Шевченка є такі слова: „Затихло все, тільки дівчата та словейко не затих”.

У цей час вагон здригнувся, ще раз і ще раз — і поїзд поїхав. Сніговія майже втихла, і люди з радістю побачили, як поблизу вагона промайнув крилатий „генерал”. Доки пасажири розмовляли про птахів, він добре пообідав хлібом, киненим з вікна, а тепер летів за поїздом, немов дякуючи людям за допомогу у важкий зимовий час.

Соловейко

— Як було б сумно, коли б не було птахів! — голосно сказала білоруська дівчина-студентка.

Дятель-жовна

Одуд

І всі погодилися на тому, що ВСЯКИЙ ПТАХ — НАЙКРАЩИЙ!

Лелека (Бузько, чорногуз, бусел)

Пояснення-словничок: **Назви птахів: синиця — tomtit, titmouse, снігур — bullfinch, соловей — nightingale, ластівка — swallow, журавель — crane, лебідь — swan, дятел — woodpecker, лелека — stork, жайворонок — sky-lark, одуд — hoopoe; пасажирський поїзд — passenger train; грузини — назва народу, що живе на Кавказі (Georgians); в обід — опівдні — (at noon); стебло очерету — (can, rush, reed); поширювати — to spread; комар — mosquito.**

ЮРКОВА БІБЛІОТЕКА

Юрко має 11 років і є учнем п'ятої кляси. Він цікавиться всім, що діється кругом нього. Любить читати книжки.

Якось був він із татом у міській бібліотеці. То була велика заля, заставлена полицями, на яких стояло рядами дуже багато книжок. Юрко здивувався: як можна було зібрати таку велику кількість книжок?

Коли Юрко оглядав цю бібліотеку, в нього зродилося бажання мати власну бібліотеку.

Вдома він сів у своїй кімнатці й почав думати, як це своє бажання здійснити. Не знаючи часу, повиймав із шухляди свого столика та познімав з шафки з одежею книжечки, що їх колись одержав від батьків та рідних. Порозправляв, де треба було, загнені картки, пообтирав з них порох і поклав на столику. А що столик стояв під стіною, то Юрко уставив книжечки попри стіну так, як це бачив у бібліотеці. Підпер книжки з одного боку вазоном на квіти, а з другого боку — дерев'яним кубиком. Цих книжок було небагато — трохи більше, як десяток.

Опісля Юрко запросив до своєї кімнати тата й маму.

— Я хочу мати теж свою бібліотеку, — сказав. — Ось тут її початок. Я вирішив: не змарнувати ні одного цента на непотрібні речі, а коли зберу більше грошей, то куплю книжку.

Юркове рішення дуже сподобалося батькам. Вони побажали йому гарних успіхів і обіцяли допомогти.

Найближчої неділі мама взяла Юрка в гостину до дядька, що жив на другому кінці міста. У дядька були старші сини, що вчилися в університеті. Коли мама розмовляла з дядьком і дядиною, Юрко пішов до кімнати своїх кузенів подивитися на їхні книжки. Настав час їхати додому. Дядина кудись вийшла, а по хвилині вернулася з пакунком у руці й подала Юркові.

— Це дарунок для тебе, — сказала, — але оглянеш його аж у себе вдома! — Юрко подякував дядині, попрощався й пішов з мамою до автобусової зупинки.

Цілу дорогу силкувався відгадати, що є в тому пакунку, обмацуючи його з різних сторін. А вдома зразу побіг до своєї кімнати, розрізав шнурок ножем і розкрив пачку. Там була ціла збірка книжок. Юрко дуже зрадів. Ці книжки читали дядькові діти, коли були малими. Юрко поклав їх на столику. Він догадався, що це його мама постаралась про них, і пішов їй подякувати. Потім вернувся до своєї кімнати і почав оглядати книжки і розставляти їх за змістом. Були там книжечки з історії України, оповідання про козаків, про січових стрільців, велика книжка з казками. Це була для Юрка не абияка втіха. Книжок було тепер так багато, що вони займали майже цілий стіл.

Побачивши Юркову бібліотеку, тато сказав:

— Це — тільки початок. Ти певно схочеш побільшувати свою бібліотеку. Якщо одержиш наприкінці шкільного року добре свідоцтво, то я подбаю про гарну шафу для твоїх книжок. Якщо будеш пильно вчитися, щоб стати вчителем у рідній школі або на курсах українознавства, то вони стануть тобі незаступним помічником. Зрештою, бібліотека є окрасою кожного дому, бо по ній пізнати, що в цім домі живуть культурні люди. Але справжня користь з книжок лише тоді, коли люди їх читають. Читаючи рідну книжку, вивчаємо рідну мову, історію рідного народу і краще розуміємо свій обов'язок перед Україною, перед батьками й родиною.

Ці слова глибоко врились у Юркову пам'ять.

ЩО ЧИТАТИ?

КАЗОЧКА ПРО СОНЕЧКО, ПІВНИКА Й ДІВЧИНКУ

Віршовану казочку про сонечко, півника й маленьку дівчинку, що любила довго спати, написала й прикрасила власними кольоровими ілюстраціями співробітниця „Веселки", поетка і малярка Ніна Мудрик-Мриц. Казочка називається „На світанку". Книжечку видало Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді в Торонті, Канада. Книжечка має 14 сторінок, видана на гарному папері, формат 12 X 9 цалів.

Ніна Мудрик-Мрец написала такі книжечки: „Намистечко", „Світанки і сумерки", „По ягідки", „Пригоди гордої киці", „Пригоди горішка", „Вогник".

Олександер ЛОТОЦЬКИЙ-БІЛОУСЕНКО | Ілюстрації Михайла МИХАЛЕВИЧА

ЛИСИЧКА СЕСТРИЧКА

47. ПОХМІЛЛЯ ПО ВЕСІЛЛІ

— Ану, ходім на те місце! — кажуть засмучені вовки.

Прибігають на те місце межи скелі, а там нема нічого, тільки голі кості.

— Одурила нас лисиця! — кажуть, — Вертаймося швидко та покажімо їй!

Вертаються, а Лисичка-Сестричка проти них біжить. Вовк один звідси, другий звідти обскочили лисичку та й кажуть:

— От, тепер тобі край!

— Та що ви! — каже та. — Я ж бігла по вас умисне, бо там коняка впала з гори і не може встати. Ходіть, я вам покажу!

Вовки дуже втішилися:

— Ото будемо мати добрий сніданок!

Біжить лисичка вперед, вовки за нею. А чоловік накладає на воза дрова, і пара коней поблизу пасеться.

— Чи бачите? — каже лисичка. — Я думала, що то один упав, а то аж двоє!

А в той час чоловік ухопив рушницю й вистрілив. Один вовк упав, а другий утік. Лисичка ж перша в кущі пошилася.

48. НЕВДАЛА СПІЛКА

Через якийсь там час набігає Лисичка-Сестричка на того самого вовка, що втік.

— Ото добре, — каже, — що я вас зустріла! Іду в село на лови, певне місце знаю. То може б і ви пішли зі мною?

Вовк був голодний, то вже ладен був стару кривду забути, щоб лиш наїстися.

— Ой, веди, — каже, — бо доведеться з голоду загинути!

— Добре, ходім!

Прибігли в село до одного двора, вилізли на загату. Лисичка продерла стріху та й увійшла на під. Думає вона: „Коли б я сама була, то мені добре пішло б, а з ним буде лихо, бо буде неповороткий вовчище гупкати, господар почує та й нічого не зорудуєм!" І каже до вовка:

— Іди, там коло комина є дві курки. Хапай і тікай зараз у діру, а я слідом за тобою!

Почав вовк мацаґати лапами коло комина над сіньми, а лисичка зайшла ззаду та й штовх вовка! Вовк упав у сіни і почав шукати, куди б утекти. Тим часом почули в хаті господар та два парубки, вийшли в сіни та й заходилися вовка

РОЗГАДАЙМО!

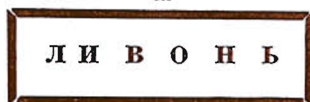
ХРЕСТИКІВКА

Х – – – інакше — сарна
Х – – – країна в Азії
Х – – – часто дають до тіста
Х – – – інакше — плугатар
Х – – – одна з дочок св. Софії
Х – – – славний монастир у Греції
Х – – – гірська доріжка в Карпатах
Х – – – ім'я пророка
Х – – – ріка в Україні
Х – – – частина поля
Х – – – місцевість на Гуцульщині

Букви на місці хрестиків дають назву одного із славних драматичних творів Лесі Українки.

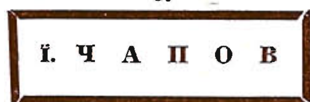
ЗАГАДКОВІ КАРТОЧКИ

а.

Назва частини України, в якій народилася Леся Українка.

б.

Славна своїм монастирем місцевість на Волині.

ЗАГАДКА-НЕДОМОВКА

День малий, велика ніч,
Сонечко не гріє,
В хаті добре топлять піч,
В полі вітер віє.

А повернеться до хат,
Стука в вікна, в стінку,
Відгадає хто з хлоп'ят?
Це буває . . . . !

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ „ВЕСЕЛКИ" ЗА СІЧЕНЬ 1975: РІЗДВЯНА ЗАГАДКА: колядники. **РІЗДВЯНА ШАРАДА:** макітра. **СКЛАДОВА ЗАГАДКА:** сова, Волинь, явір, турки, отара, Сянік, Одеса, буряк, орел, Роман, Нестор, Остап, сурма, торбан, и. Початкові букви дають: **Свято Соборности. КОЛИ ЦЕ БУВАЄ?** Початкові букви дають: **Різдвяні свята.**

на всі боки міряти. Собаки в дворі заґвалтували. Надбіг сусід, почув у хаті якийсь гамір, відчинив двері, а вовк так і вискочив.

Лисичка ж тим часом, як вовка били, взяла в зуби двоє курок та й подалася через стріху додому.

(Продовження буде)

Пояснення-словничок: пошитися в кущі — сховатися в кущі; ладен — готов, згідний; затата — утеплення хати взимку соломою, листям, яким обкладається стіни ззовні; під — горище, горішня частина хати під дахом (attic); зорудувати — поладнати, доконати, зробити; мацуґати — мацати, намацувати; міряти на всі боки — тут: бити; собаки заґвалтувати — собаки загавкали, забрехати.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ ДИТЯЧИХ ХОРІВ „МОЛОДОЇ ДУМКИ"!

Діти, що їх бачите на світлині, це ваші однолітки, члени хору „Молода Думка" в Ню Йорку. Вони співають на концерті під дириґентурою пані Яри Кекіш.

Хор „Молода Думка" існує в Ню Йорку при дорослому хорові „Думка" вже понад двадцять років. Зразу це був хлоп'ячий хор, згодом став мішаний, тобто співають у ньому тепер хлопці й дівчата. Вік співаків від 7 до 14 років життя. Дириґентами цього хору були: інж. Роман Степаняк, потім пані Яра Кекіш, а після її виїзду з Ню Йорку — пан Семен Комірний, який недавно прибув з України. Опікуном хору є інж. Богдан Бідяк.

Тому, що чимраз більше дітей бажають співати, управа „Молодої Думки" організує нові хори в околицях Ню Йорку — у Йонкерсі, Гемпстедті, Пассейку, Асторії, Нюарку. Згодом плянується створити такі хори на всьому терені ЗСА і Канади. Хористи матимуть одностроі та відзнаки і становитимуть одну велику співацьку родину. Під час національних свят і співацьких фестивалів вони виступатимуть спільно під управою головного дириґента.

Участь дітей у хорі збудить у них любов до рідної пісні й музики, навчить їх рідної мови, допоможе пізнати українську культуру й збереже їх національну ідентичність. З-поміж юних хористів вийдуть пізніше співаки хорів для дорослих, а дехто піде на студії музикології й стане дириґентом, акомпаньятором, композитором чи співаком-солістом.

Організатори, опікуни й дириґенти „Молодої Думки" ствердили, що діти радо співають і точно приходять на проби. Більшість співаків, це члени Пласту й СУМА. Багато з них вивчають музику.

Заохочуємо читачів „Веселки", щоб ставали членами дитячих хорів, якщо тільки в їх місцевості такий хор оганізується.

В. Б.

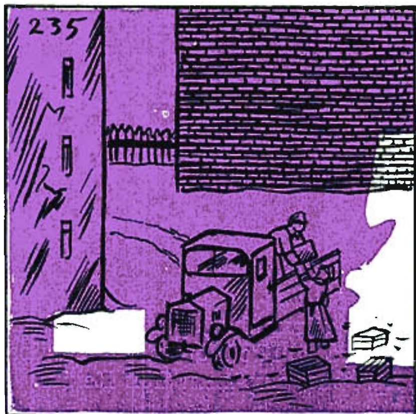
Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ*

Scenario and story: R. ZAVADOVYCH *Illustrations: P. CHOLODNY*

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ — ІСТОРИЧНА КАЗКА

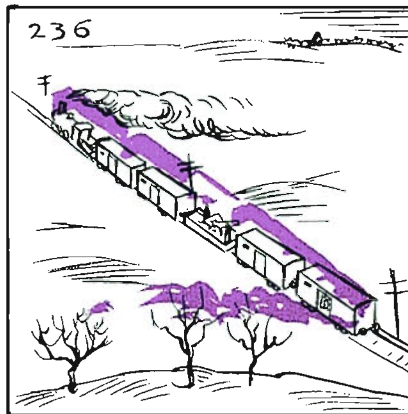
UKRAINIAN TALE — BOHDAN-SICHOVY STRILETS

РОЗДІЛ XVII: ВИЗВОЛЕННЯ АРЕШТОВАНИХ — CHAPTER XVII: LIBERATION OF PRISONERS

Даючи дозвіл, комендант наказав передати Богдановій групі харчі та червоноармійські шапки з зірками.

In giving permission, the commanding officer ordered that Bohdan's group be given food and Red Army caps with stars.

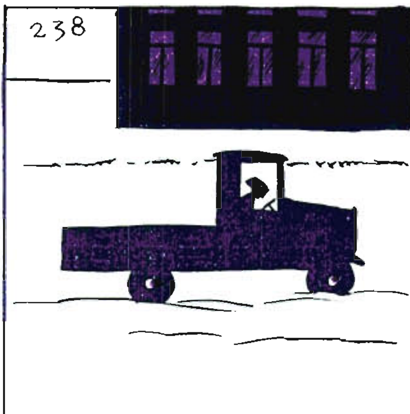
На третій день остання частина українського війська від'їхала поїздом з Києва на захід.

On the third day, the last unit of the Ukrainian army left Kiev on a westbound train.

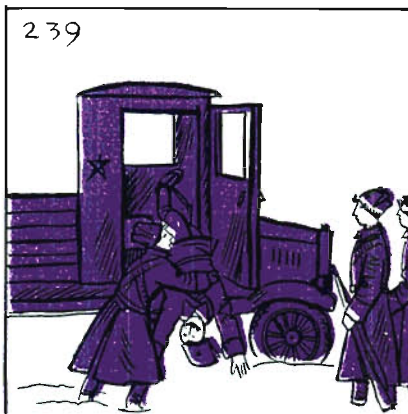
Богданова група заховалася на передмісті, в підвалі пустого, напіврозваленого будинку.

Bohdan's group hid in the basement of partially destroyed suburban building.

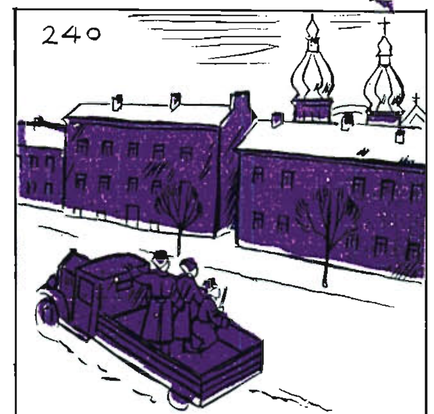
На відлюдній вулиці стояло червоноармійське вантажне авто, а в ньому спав докраю втомлений водій..

A Red Army truck was parked on a side-street, its exhausted driver soundly asleep.

Сонного водія чиясь міцна рука стягнула з авта в сніг.

A strong arm pulled down the driver from the truck into the snow.

За хвилину те саме авто, кероване Богданом, їхало уже в сторону Печерської лаври.

Soon the same truck, driven by Bohdan, moved toward the Kievan Cave Monastery.

(Продовження буде)

(To be continued)